

KANAALDIJK 211
1831 BD Alkmaar

J. Elsinga 2005

Algemeen

Op de hoek van de Kanaaldijk en de Kerkelaan gelegen voormalig raadhuis van de gemeente Koedijk daterend uit 1929-1930. Het pand is gebouwd in de stijl van de late Amsterdamse School naar ontwerp van L. Visser, bouwkundige te Koedijk. Op 15 augustus 1929 vond de aanbesteding plaats. De bouw, zonder glas- en schilderwerken, werd gegund aan de firma J. den Das en G.J. Schuit te Bergen die met f 12.990,- de één na laagste was van de 19 inschrijvers. Het afzonderlijk aanbestede glas- en schilderwerk werd gegund aan G. Bakker te Alkmaar, met f 835 de laagste van de 9 ingekomen biljetten (Regionaal Archief Alkmaar, Archief gemeente Koedijk 1814-1972, inv.nr. 452). Op 23 september 1929 legde burgemeester P. Kikkert de eerste steen, en nog geen half jaar later, op 14 maart 1930, werd de officiële opening verricht door jhr.mr.dr. A. Roëll, commissaris van de koningin in Noord-Holland. Bij de opening hield de burgemeester een lange toespraak waarin hij onder meer uitvoerig inging op de totstandkoming van het nieuwe raadhuis. Uit de volgende passages blijkt onder meer de reden voor nieuwbouw: “Meer dan 25 jaar geleden werd reeds de behoefte gevoeld aan een waardiger en beter geoutilleerd raadhuis. In hoofdzaak om financiële redenen kwam het nimmer tot daadzaken. En ik behoef hier voor de ingewijden niet nader te definieeren, waarom het oude raadhuis ook in het minst niet aan redelijke eischen voldeed. Naar onze meening kon het dan ook moeilijk aanspraak op de benaming van raadhuis maken. Ook was zulks niet af te leiden van het interieur van het gebouw. Oorspronkelijk was het bestemd voor veldwachterswoning in de eerste plaats, terwijl een klein gedeelte gesepareerd was ten dienste van het gemeentebestuur. In 1902 heeft men ook de vertrekken van de veldwachterswoning erbij getrokken, de bedsteden en kasten werden er uit gesloopt, zoodat daarna het geheel dienstbaar gemaakt kon worden voor de huisvesting der gemeente. Voorloopg was zij aldus gered, doch het bleef behelpen en een afdoende en brandvrije verzorging van het voornaamste archief heeft immer hoofdbrekens gekost. Op den duur bleek echter, dat er nog vele gebreken aan het raadhuis waren, die niet dan met belangrijke financiële offers te ondervangen waren. (...) Ook de bouw van een nieuw raadhuis, bleef maar immer achterwege, vooral omdat de financiën gedurende de laatste jaren in een niet rooskleurigen toestand verkeerden. Gelukkig echter is sedert 1927 een ommekeer ten goede ingetreden (...)”. In 1939 werd het raadhuis linksachter vergroot met een aanbouw met plat dak eveneens naar ontwerp van L. Visser. Deze aanbouw bevatte onder meer een ruimere cel en

extra archiefruimte. Tot de opheffing van de gemeente Koedijk in 1972 heeft het gebouw dienst gedaan als gemeentehuis en daarna onder meer als kantoor. In 1987 is het pand in opdracht van Woningbouwvereniging Volkshuisvesting "Alkmaar" verbouwd tot huisvesting voor een woongroep (ontwerp: architectenburo Dick G. Gortzak, Heerhugowaard; uitvoering: aannemingsbedrijf Teerenstra bv, Heiloo). Daartoe werd onder meer aan de achterzijde een grotere aanbouw gerealiseerd en is het interieur verbouwd. Oorspronkelijk bevond zich op de begane grond rechtsvoor de burgemeesterskamer met achterliggende zijgang en bodekamer, linksvoor de secretarie met achterliggende archiefruimte en kluis, en links op de eerste verdieping de raadzaal. Voor een uitgebreidere beschrijving van het oorspronkelijke interieur en de inrichting verwijs ik naar een uitvoerig krantenartikel van 18 maart 1930 waarin ook de toespraken bij de opening staan weergegeven (zie eveneens inv.nr. 452).

N.B. De laagbouw aan de achterzijde maakt geen deel uit van de bescherming.

Beschrijving

Op L-vormig grondplan gebouwd raadhuis bestaande uit een hoofdvolume met een vierkante plattegrond, twee bouwlagen en een hoog opgaand schilddak, en rechts daarvan een enigszins terugliggend en kleiner rechthoekig nevenvolume van één bouwlaag met een dwarsgeplaatst driezijdig schilddak dat aansluit tegen het hoofdvolume. Beide daken zijn voorzien van een ruim overstek en een dekking van zwartgeglazuurde verbeterde Hollandse pannen. Zowel op beide zijschilden van het hoofddak als op het zij- en achterschild van het nevendak staat een bescheiden dakkapel voorzien van twee ramen en een plat dak met overstek (de dakkapel op het achterschild is in 1987 naar rechts verbreed en voorzien van een extra raam; toen is ook de identieke dakkapel op het achterschild van het hoofddak vervangen door twee dakramen). Het hoofdvolume heeft rechtsvoor ter accentuering van de entree een flauwe risaliet van geringe breedte die bovenaan eindigt in een puntgevel met daarachter een insnijdend zadeldakje waarop dakpannen als genoemd. Rechts om de hoek heeft de risaliet een brede en naar voren uitkragende bakgoot waarboven een verticale pannenrand. De buitengevels zijn tot aan de parterrevensters opgetrokken in donkerrode handgevormde waalklinkers in Vlaams verband en daarboven in rode genuanceerde machinale waalsteen in halfsteens verband. Het voegwerk is enigszins verdiept uitgevoerd. De vensters en deuren zijn van hout. Lekdorpels ontbreken.

De voorgevel (W) heeft rechts een breed kruisvenster (waarachter vroeger de burgermeesterskamer) en links op beide bouwlagen een groot liggend venster waarin zes, door twee stijlen en een kalf gescheiden ramen. In de genoemde risaliet bevindt zich op de begane grond de entree (tot 1987 een dubbele paneeldeur) onder een uitkragende betonnen latei waarboven "RAADHUIS" in vergulde metalen letters, op de eerste verdieping een kruisvenster, en bovenin een zolderraampje. De risaliet wordt bovenaan beëindigd door rechte windveren.

De linkerzijgevel (N) was op de begane grond blind (sind 1987 links twee vensters) en heeft op de eerste verdieping twee zesdelige vensters als links in de voorgevel.

In de rechterzijgevel (Z) van het nevenvolume bevindt zich links een venster met bovenlicht en rechts een deur van gelakt hout dat oorspronkelijk voorzien was van één paneel waarin een smal raam (vervangen door een glaspaneel). De rechterzijgevel van het hoofdvolume is blind.

De achtergevel (O) wordt ter hoogte van de parterre door de genoemde aanbouw (niet beschermd) aan het oog onttrokken. Op de eerste verdieping heeft het hoofdvolume links een door twee stijlen en een kalf onderverdeelde vensterpartij waarin meerkleurig geometrisch glas-in-lood in art-decostijl (in 1987 is het glas-in-loodraam aan de onderzijde ingekort en werd rechts een verdiepingsvenster aangebracht).

Motivering

Het pand Kanaaldijk 211 is van algemeen belang wegens architectuur- en cultuurhistorische waarde als grotendeels gaaf bewaard gebleven gemeentehuis uit het tweede kwart van de 20ste eeuw opgetrokken in de stijl van de late Amsterdamse School. Daarnaast heeft het pand historische

waarde als voormalig raadhuis van de gemeente Koedijk en stedenbouwkundige waarde vanwege de beeldbepalende ligging op de hoek van de Kanaaldijk en de Kerkelaan.

Alkmaar 2003